

§ 726. 1. W wyrobiskach i pomieszczeniach zagrożonych wybuchem instaluje się maszyny i urządzenia budowy przeciwwybuchowej spełniające zasadnicze wymagania określone w przepisach dotyczących wyrobów podlegających ocenie zgodności.

2. W wyrobiskach **niezagrożonych wybuchem metanu** i **zaliczonych do klasy A** zagrożenia wybuchem pyłu węglowego instaluje się maszyny i urządzenia budowy normalnej o stopniu ochrony nie mniejszym niż IP 54.

Pamiętaj o zakazie użytkowania maszyn i urządzeń budowy normalnej w wyrobiskach zagrożonych wybuchem.

Zgodnie z § 271 pkt 1 rozporządzenia wyrobiska w polach metanowych zalicza się do niezagrożonych wybuchem metanu, ze stopniem „a” niebezpieczeństwa wybuchu metanu, w przypadku gdy nagromadzenie metanu w powietrzu większe niż 0,5% jest wykluczone. Natomiast zgodnie z § 18 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny ustala się dwie klasy zagrożenia wybuchem pyłu węglowego. Do klasy A zagrożenia wybuchem pyłu węglowego zalicza się pokład węgla lub jego część, łącznie z wyrobiskami drążonymi w tym pokładzie lub jego części, jeżeli w tym pokładzie lub jego części lub w wyrobiskach lub ich częściach znajduje się pył kopalniany zabezpieczony w sposób naturalny.

Polskie Normy, które jako zbiór zasad techniki powinny być uwzględnione przy opracowaniu instrukcji stosowania elektronarzędzi:

PN-EN 50699:2021-07 Badania okresowe urządzeń elektrycznych.

PN-EN 50678:2020-11 Wymagania ogólne do badań bezpieczeństwa urządzeń elektrycznych po naprawie.

Pamiętaj

- Stosowanie postanowień Polskich Norm jest gwarancją prawidłowej eksploatacji maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych.
- Eksploatując elektronarzędzia przewodowe należy zapewnić odpowiednio dobrane środki ochrony przeciwporażeniowej dla elektronarzędzi oraz instalacji zasilających.
- Oznakowanie wyrobu elektrycznego, który można zastosować w podziemnych wyrobiskach zagrożonych wybuchem zawsze zawiera następujące elementy:

CE I M1 lub I M2

Wyższy Urząd Górniczy
Poniatowskiego 31
40-055 Katowice
32 736 17 00
www.wug.gov.pl

Copyright © Wyższy Urząd Górniczy 2025

Druk sfinansowano ze środków prewencji wypadkowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Wyższy Urząd Górniczy

Wymagania w zakresie stosowania i eksploatacji elektronarzędzi w podziemnych zakładach górniczych

**Pracuj bezpiecznie
Nigdy nie stwarzaj ryzyka wybuchu
poprzez użytkowanie elektronarzędzi
w sposób niezgodny z zakresem
ich przeznaczenia a zwłaszcza
w wyrobiskach zagrożonych wybuchem.**

W ruchu zakładu górniczego można stosować tylko elektronarzędzia, które wprowadzone do obrotu nie naruszają wymagań art. 113 ust. 1 pkt 1, 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (zwanej dalej ustawą), tj. spełniają wymagania dotyczące oceny zgodności, określone w odrębnych przepisach oraz spełniają właściwe wymagania przepisów wydanych na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy.

Jednym z aktów prawnych wydanym z delegacji zawartej w art. 120 ust. 1 ustawy jest rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych (zwane dalej rozporządzeniem). Cytowane rozporządzenie wskazuje w § 7 osobę odpowiedzialną za właściwy dobór maszyn i urządzeń, które będą użytkowane w ruchu zakładu górniczego w następujący sposób:

§ 7.1. Ruch zakładu górniczego jest organizowany i prowadzony przez kierownika ruchu zakładu górniczego, który w szczególności:

1) ...;

2) **dokonuje właściwego oraz zgodnego z przeznaczeniem doboru maszyn, urządzeń, materiałów, środków i substancji chemicznych, wyrobów z tworzyw sztucznych oraz środków strzałowych i sprzętu strzałowego w sposób uniemożliwiający powstanie zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia osób oraz środowiska.**

Elektonarzędzia to maszyny przenośne, urządzenia napędzane silnikiem elektrycznym lub magnetycznie, przeznaczone do wykonywania pracy mechanicznej i tak skonstruowane, że silnik i urządzenie tworzą jeden zespół, który można łatwo przenosić na miejsce pracy i który podczas pracy jest trzymany w ręku lub zawieszony, przeznaczone do użytkowania w pomieszczeniach i poza nimi, obsługiwane przez jedną osobę.

Zawsze używaj wymaganych środków ochrony indywidualnej oraz sprawnych technicznie elektronarzędzi

Stosowanie elektronarzędzi w ruchu zakładu górniczego jest możliwe tylko w oparciu instrukcję zatwierdzoną przez kierownika ruchu zakładu górniczego, której podstawa opracowanie wynika z obowiązku zawartego w pkt. 5.7.3. załącznika nr 4 do rozporządzenia.

Przepisy rozporządzenia, które powinny być uwzględnione przy opracowaniu instrukcji stosowania elektronarzędzi:

§ 727. 1. Instalowanie, eksploatacja, konserwacja, naprawa oraz kontrola stanu technicznego instalacji elektrycznych, maszyn i urządzeń elektrycznych odbywają się zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentacji techniczno-ruchowej oraz na warunkach określonych w instrukcji eksploatacji.

Pkt 9.1. załącznika nr 3 do rozporządzenia. **W wyrobiskach zagrożonych wybuchem stosuje się wyłącznie maszyny, urządzenia i systemy ochronne o konstrukcji dostosowanej do rodzaju zagrożenia.**

Niezabudowany akumulator stanowi również źródło potencjalnego wybuchu